

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy hóra . . . 60 K Félévre . . . 340 K
 Negyedévre . . . 170 K Egész évre . . . 660 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 3 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
Felelős főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
 DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM.
 INTERURBAN TELEFON: 3-41. SZÁM.

Kossuth eszméi

Vasárnap délután a Bika nagytermében tartott gyűlésen felelőlegesen Kossuth eszméit, még pedig azon természetesen mutatózó következményével, hogy ezeket az idealokat a függetlenségi és negyvennyolcas párt azon árnyalata, helyesebben megjelölve: azon szélsőséges balszárnya van hivatva egyedül képviselni, melynek az 1918. évi októberi forradalom felidézésében és ennek minden gyászos és végzetes szerencsétlenségében oroszlanrésze volt és van. Nem kívánok ezuttal arról beszélni, hogy csak korunk átmeneti és így lázasállapottól tudom félleg-meddig megmagyarázni egy ilyen gyűlésnek egyáltalán a lehetőségét is, hiszen hogy pódiumon tömeget bolondíthassanak azok, akik miatt most országunk csonka, a magyar középosztály százezrei pedig nyomorgó koldusok, ez a tény már nem jogrend, hanem ellenkezőleg újra az anarchia felé való elhajlás. Éppen ezért tökéletesen helyeselttem a rendőrség azon eredeti és első intézkedését, mely ezt a gyűlést egy héttel ezelőtt nem engedélyezte. Egy nemzet sorsa nem olcsó játék. Sajnos, nálunk az utóbbi évtizedekben annak vették sokan a magyarság életét és most súlyos kérdés: nem lesz-e ezen büntös felfogásnak eredménye „a nagyszerű halál?”

De maradjunk csak a Kossuth eszméinél, az 1848 iki dicső Tavasz ideijánál. Akkor szabad sajtót létesítettek, de azon a tizenkét pontot és a Talpra magyart nyomtatták ki először, mint egy dicsőséges magyar jövődő alapját. Egy jó félszázad múlva azonban már egy féktelen sajtó mérgezte a lelkeket, tobzódott diadalmi táncsal a sárba tiport ősi nemzeti hagyományok rongyain. Kossuth felszabadította a jobbágyok millióit, hogy minden magyar egyenlő legyen ebben a hazában. Károlyi Mihály és pártja pedig minden magyarnak a nyakába ültette a kommuniszták vérengző zsidó hóhéradat, hogy elpusztuljon itt minden, ami nemzeti és keresztyén és rabslavá legyen minden magyar ember. Kossuth az elváltan élő Erdélyt hozzáuk kapcsolta és megteremtette a magyar egységet. Az októbristák pedig nemzetköziségről regéltek, nem akartak hadsereget látni és ma ismét nincs Erdély, de nincs Felvidék, nincs Bánát és nincs magyar tenger sem. Kossuth liberális volt, de e fogalom nem és igazi értelme szerint, vagyis: legyen itt, e hazában mindenki egyenlő, mindenki szabad, mindenki testvér; legyen alkalma és módja mindenkinek egyformán élvezni a kötelességeket is. Viszont e század elején már álliberálismus volt, hazug felszín és még hazugabb belső zsidó faji és titkos szövetezetek nyomták el az egész magyarságot, úgy hogy a szabadság helyett szabadosság, az egyenlőség helyett egyenlőtlenység, testvériség helyett szivtelen gyűlölködés uralkodott szerteszét.

Valóban joggal kérdezhettük: hová fajultak el Kossuth eszméi? A kerepesi temető dicsőséges hamvai he, l de sokszor meg-megrázkódhattak az utóbbi évtizedek alatt a rettenetes fájdalomtól, mikor a tulsóvilágról átnéztek hozzánk és láttak szent örökségüknek hitvány elprédálását. S ebben a vad kőtyavetyélásban, a nemes negyvennyolcadiki idealok ezen őrvongó ellicitálásában éppen a függetlenségi és negyvennyolcas párt azon része vezetett, mely végső elemzésben Károlyi Mihály uralma alá került. Hiszen maga a függetlenségi és negyvennyolcas

párt is két részre bomlott fant az országgyűlésen és kint a vidéken egyaránt. Az a rész, a nagyobb és jóval értékesebb rész, melyet Kossuth Ferenc és Apponyi Albert vezettek, az nem helyeselte ezt a vásári lármát, az eszmék ezen lealacsonyítását, a nemzet ezen elarulását. Külön váltak hát és ment mind-egyik a maga útján tovább: Apponyiék a szétkergetett országgyűléssel ki erre, ki arra, Károlyiék pedig a boisevisták gyalázatos és hazáruoló szolgálataiba.

S most azt halljuk, hogy Kossuth eszméit egyedülők az illetékesek képviselni, hirdetni, megvalósítani. Nevetni lehetne ezen; hahotázni,

ha szörnyen komoly nem lenne ez a komédia. Csonkamagyarország koporsóból próbál kikelni, feltámadni, új életet kezdeni. De a harsanázó angyal nem lehet az, aki „Feszítsd meg!”-et kiabált előzőleg Pilátus felé. Igazán nagyon, kiabált előzőleg Pilátus felé. Igazán nagyon, talán butának, talán bírkade nagyon naivnak, talán butának, talán bírkade türelműnek, vagy nem tudom minek hiszik a magyar népet azok, akik képesek efféle kísérletekre. De viszont felelős hatóságaink is, akikre ezen időben esetleg egy újabb magyar millenium ígérete néz bizakodva, több erélyt tanusíthatnának, semmint hogy ilyen maszlag-hintésre alkalmat adjanak, s annak őrdögi munkáját eltűrjék. **B. L.**

Botrányba fult az októbristák kísérlete

„Debrecen valóban szép ígért” — mondotta lelkesedve a bécsi „emigránsok” lapja, a Bécsi Magyar Ujság annak idején, amikor már-már úgy látszott, hogy az idebenn levő fegyvertársak segítségével sikerülni fog felborítani a keresztyén felekezetek közti egyetértést és ismét ellenséges két táborra szakítani az egységes magyar frontot.

Szép ígértnek tünt fel Debrecen azok előtt is, akik elvesztett hatalmukat úgy akarták visszaszerezni, hogy a függetlenség szent jelszavát himezték kalózlöbögőjükra és Kossuth Lajos imádatos szavát vették ajkukra, hogy ezáltal félrevezessék a függetlenség törhetetlen híveit és Kossuth tanításainak hü követőit.

Hogy ebből a szép ígértből mennyit váltott be Debrecen józan magyar népe, azt vasárnap minden kétséget kizáró módon megláttuk, de megláthattuk „nagyszerű vendégeink” is, akik már ismert recept szerint, mehetnek a jogvédő irodához, „séreleimiek” elpanaszlására. A vakmerő kísérletet erőteljesen utasította vissza Debrecen magyarsága. A levitézlett politikusok eleinte kényszeredett mosollyal, majd türelmetlenkedve, végül halálsáppadtan hallgatták azt a kemény, lesújtó ítéletet, amit a legmagyarabb város közönsége vágott az arcukba.

Nem engedték szóhoz jutni őket s végül is a rendőrség, mely csodálatos módon elment a türelem legvégső határáig, kénytelen volt a gyűlést feloszlatni.

Csodálatos ösztönrel buttak elő a rossz-emlékezteti közelmúltnak félig elfeledett alakjai. A pódiumon láttuk a megboldogult nemzeti tanács elnöke: Bacso Dezső mögött Zoványi Jenő alakját, aki annak a 8 hónapi börtönbüntetésnek a sulya alatt görnyedezik, melyet nemrégén mért ki rá a kir. ítélőtábla. A nemzeti tanács többi tagjai is előjöttek s a legelől lévő székek egyikéről irányított Nagy Lajos asztalos elvtárs. Régi függetlenségi embert, különösen gazdát, mutatóna is alig láttunk; annál szebben volt képviselve a Pásti-utca és környéke. Baljóslatu, sötét tekintetű szemek villogtak fel a pájeszes arcokból, miatha csak valami sátoros ünnepre jöttek volna az imaházba.

A közönség tulnyomó nagyrészből mindjárt az elnök első szavai után elemi erővel tört ki a felháborodás, s végre is a rendet nem lehetett fenntartani.

Részletes tudósításunk itt következik: A függetlenségi és 48-as párt, amelynek vezető emberei az októberi forradalom levitézlett alakjai, Debrecenben vasárnap délután zászlóbontó gyűlést akartak tartani, amely

azonban a legteljesebb kudarccal és vereséggel végződött.

A gyűlés előtt

A zászlóbontó gyűlés budapesti szónokai vasárnap délután két órakor érkeztek Debrecenbe. Megjötték Balla Aladár, P. Ábrahám Dezső, Bartha Albert volt hadügyminiszter, azonkívül több kísérő, főleg keleti típusu fiatal ember. Batthányi Tivadár gróf, akit erősen vártak nem érkezett meg. Az állomáson Bacso Dezső, a párt helyi csoportjának elnöke üdvözölte őket.

Az Arany-Bika dísztermébe pedig ezalatt egyre több és több érdeklődő érkezett. A rendőrség erős készültséggel vonult ki. Ötven rendőr, igen sok polgár rendőr, detektív helyezkedett el a Bika díszterme körül. Az utcán lovasrendőrök cirkáltak Pásthy Ferenc rendőrfőfelügyelő vezetésével. A gyűlésen Komlóssy Pál dr rendőrtanácsos volt jelen az államrendőrség részéről aki még jóval a gyűlés előtt kiadta az utasítást, hogy *bottal senkit sem szabad a terembe engedni.*

A gyűlés közönsége rendkívül vegyes. A teremben jobboldalt nagyszámu ifjúság helyezkedik el, gazdászok, egyetem hallgatók, Csiba Ernő, Ságthy László, Fábian Zoltán vezetésével a közepen s az első sorokban szélsőségi szocialisták, zsidók foglalnak helyet. Nagy számban voltak jelen a keresztyén társadalom intranzigens részéből is. A régi függetlenségi pártnak azok a tagjai azonban, akikre elsősorban számitott az októbrista vezetéség, a józan földműves és iparos nép, nem jelent meg.

Az emelvényen a rendőrség részéről Komlóssy Pál rendőrtanácsos, Csige Sándor fogalmazó, hivatalos gyorsíró, a fővárosi és helyi sajtó munkatársai foglaltak helyet, majd fél négy óra után bevonult a pártvezetéség s a pesti szónokok, Bacso Dezső elnök, Balla Aladár, Ábrahám Dezső, Bartha Albert, Nagy József igazgató, Zoványi Jenő és még többen. Balla s a pesti vendégek högyhozzatartozóikat is lehozták.

Kitör a vihar

Amint a „vendégek” megérkeznek az emelvényre, kitör a vihar. *Étes fűtyölés, sipolás hangzik a terem minden részéből.*

— Le velük! Nem hallgatjuk meg őket, minek jöttek ide! — Kiáltják mindenfelől.

— Halljuk, halljuk! — kiáltások s nagy tapsvihar másfelől.

Bacso a haragtól és izgatottságtól remegő hangon kezd beszélni, de szavát nem érteni.

Balla felkiált:

— Gyönyörű! Kossuth Lajos Debrecene!

Bacso közben a közönség felé kiáltoz:

— Tessék a zavargókat átadni a rendőrségnek igazolás végett!

A zaj egyre növekszik s a közönség körében erős mozgolódás észlelhető.

Több felkiáltás hangzik, hol az emelvényen, hol az első sorokban és a páholyokban: Hol a rendőrség?

Balla, Bacsó, Bartha Albert Komlóssy rendőrtanácsoshoz rontanak s fel-fel hangzik a kiáltásuk:

— Követelem, hogy vezesse ki a zajongókat!

Komlóssy tanácsos nyugodtan válaszol.

— Én tudom a kötelességemet. Elsősorban az elnöknek s a gyűlést rendezőknek kötelességük a rendet fenntartani.

Bacsó erre ismét beszélni próbál.

— Tisztelt barátaim, polgártársaim!

Egyszerre tiz hang is kiáltja vissza:

— Nem barátai! Barátja a kutyának!

Elvtárs!

A következő pillanatban új fordulat következik.

A terem közepén felhangzik a Himnusz s akik nem állottak fel, azokat kényszerítik.

Bacsó ismét beszélni próbál, de a hangja elvész a tömeg zajában.

Az ifjúság most a Kossuth-nótába kezd s hangosan kiáltják:

— Eljen a haza! Eljen Nagymagyarország!

Komlóssy rendőrtanácsos most felkel s a következőket mondja:

Figyelmeztetem a közönséget, hogy aki füttyöl, ordít, vagy bármilyen éneket énekel, kifogom vezetettetni.

Nagy éljenzés támad erre. Bacsó, Balla folyton kiabálják:

— Ott vannak a rendzavarók egy csoportban! Kidobni őket!

Zoványi is közbekiált:

— Gazemberek mind!

A rendőrség emberei ezalatt a zajongó tömegben igazolják, sőt kivezetik a leghangosabbakat.

A záptojás

Ezalatt a zaj némileg csillapodik s Bacsó beszélni kezd:

— Nem hittem volna, hogy itt, Debrecenben, Kossuth és a szent szabadság ősi városában ilyen történjék s éppen a főiskolai hallgatók részéről...

Zajos ellentmondás támad erre:

— Hazaárulók! Levelük! Nem kérünk a maguk szabadságából!

A következő pillanatban valami az emelvényre repül.

— Büzbomba! — rikácsolja Bacsó.

— Nem ijedünk meg azért, — kiáltja Balla — kaptunk már ilyet!

Kiderül azonban, hogy a büzbomba csak két záptojás, de azok sem törtek el. Egyik Balla Aladárné ölébe esett, a másik Zoványi Jenő s az újságírók asztala közzé. A záptojásokon felírás is volt. Az egyik: *Üdvözlét Nagy Lászlótnak!* A másik: *Balla Aladárnak a hazárulásért!*

Székek és rendőrkardok a levegőben

A következő pillanatban a terem jobb oldalán levő két ajtón kisebb rendőrcsapat nyomul be a terembe, rejtett karddal és félkaréjban körülfogva a zajongókat, kezdik lassu tempóban kifelé szorítani őket a teremből. A rendőrség megjelenésére a zaj tomboló lármává fokozódik, a pódiumon is hangos kiáltások követelik a terem kiürítését. A terem jobb oldalán zárt tömegben felsorakozott ifjúságot a rendőrség minden különösebb incidens nélkül nyomja kifelé, miközben azok szenvedélyesen abcugolják Balla Aladárt.

A terem közepén azonban néhány munkáskülsejű egyén megtámadja Csiha Ernő gazdaszt s egyszerre hárman is szorongatják a borkabátos fiatalembert.

A terem hangulata mind izzóbbá válik, óriási zaj mindenfelől s a szenvedélyes kiáltásokból csak a rendőrség vezetőinek egy-egy erőlyes parancsszava is hallatszik, ami a zajongást tulsúvitve, távozásra szólítja fel a tömeget.

Ebben a percben a jobboldali harmadik vagy negyedik páholyból egy pékseged vagy vasmunkás — ez még nincs biztosan megállapítva — ledobott egy széket Csiha felé, aki körül a gazdaszok és ébredők állottak. Egyik gazdaszt, Bencze Endrét homlokán találta a szék s a fiatalembert elöntötte a vér.

Erre egy pillanat alatt óriási tumultus támad a teremben, magukból kikelt arccal ordít az egész forrongó tömeg. Az első székdobásra, mintegy jeladásra, repül a többi szék, néhány a páholyokból le a földszintre, a többi pedig a terem közepéről a kifelé tördülő gazdasztáborra.

A rendőrség kardot ránt, újabb rendőrcsapatok, polgári rendőrök és detektívek, revolverrel a kezükben rohannak a terembe; a székek egyre röpülnek, kettőseivel-hármasával összeakadnak a levegőben és nehéz puffogással zuhannak le a tomboló tömegre.

A dulakodás egészen formális közelharccá fajul, a teremben iszonyu pánik keletkezik; a gomolygó tömeg egyforma feketéjéből csak a kivont rendőrkardok csillognak ki.

A detektívek közben a verekedőket igyekeznek kiragadni a tömegből, miközben a legtöbb ütést ők szenvedik el; négyen erősebb sérülést is kaptak.

Az egész dulakodás mintegy két-két és fél percig tartott s végre is a rendőrségnek sikerült a terem mindhárom oldala felé ki-nyomni a fejvesztetten menekülő tömeget.

Az emelvényen ülők között szintén izgatott a hangulat, szenvedélyes kiáltásokat röptenek a tumultusba s körusban kiáltozzák:

— Ki velük! Ki velük!

Az óvatosabbak közül azonban néhány lassan hátrafelé koncentráta magát s eltűntek a fenékaajtókon...

Harc után...

A terem eközben kiürül, az üres terem egy csatatér képét mutatja. Kitért lábu, felborult székek, elhagyott kalapok, véresebbek a padozaton...

Ezalatt a rendőrségről Csapó Lajos rendőrfőfelügyelő vezetésével újabb rendőrcsapat érkezik, akik a folyosóra kimenekült közönség köréből mintegy 70 embert előállítottak a rendőrségen. Igazoltatások s kihallgatások után azonban mindet szabadonbocsátották.

Az emelvényen ezalatt vissza-visszaszállingóznak a vezetők. Az egyik pesti vendég, Fáy László felháborodva kiáltozza:

— Horthy Miklós a nagybátyám, ezt meg mondom neki!

Kezdődik a népbolondítás

A kiürült terem lassankint újra megtelik s némileg helyreállt a rend, úgy hogy Bacsó Dezső elmondotta, miért hívták össze ezt a gyűlést, amelyre — mint mondotta — meghívta a párttagokat, kiegészítve, szociáldemokratákat s komoly érdeklődőket. Reméli, hogy a függetlenségi párt jelöltjei győzni fognak a választásokon.

Utána Nagy József, a debreceni csoport párttitkára rövid visszapillantást vet a multra és Kossuth Lajos beszédeiből idézett. A közönség egyrésze beszédét már néhol ellentmondásokkal gyengítette.

Balla szónokol

— Debrecen független érzelmű polgárai! — kezdi beszédét — deresedő fővel állok itt előttetek...

Közbekiáltás: Erre nem vagyunk kíváncsiak! Festesse be!

Balla: ... s nem restellem bevallani, hogy a meghatottság, vagy a megbotránkoztatás érzése erősebb lüktetésbe hozta a szívemet. 25 évi közéleti munkásságom után idegen zsoldban álló ifjúság... (Felkiáltások: *Hazudik, mint mindig! Nem igaz!*)

Balla folytatja: ... akik nem tudják, hogy kik az apostolok... (Felkiáltások: *Biztosan nem maga!*)

Balla: azok-e, akik mindig Bécs felé kacsintottak, vagy pedig azok, akik mindig szenvedtek a hazáért, de sohasem éltek a hazából. (Ellentmondások: *Nem igaz!*)

Ezután a Habsburg-uralomról beszélt,

kezdvé 1848 tól, Kufsteintól, hibáztatta az 1867-i kiegyezést, beszélt a muszkavezetőkről, akik eladták az országot, Kossuth debreceni szerepléséről; majd a függetlenségi pártnak a háboru kitérésekor tanúsított magatartásáról. A függetlenségi párt akkor nem volt kormányon, tehát azért nem is vállalja a felelősséget. Ők mindig a békéért harcoltak.

A Bethlen-kormány hátamegett — folytatta — egy Barnum-cirkusz áll, amelyben mindenfajta alakulatot és állatot meg lehet találni. (Felkiáltások: *Maga mellett meg senki se áll!*) De ez a felállítás csak addig tart, amíg a kormány politikai csődje következményeit magáról távol tudja tartani. A kormány minden tagja, az egy csizmás Mayer kivételével, a régi birodalmi politikát támogatja. (Ellentmondások.)

Az ugynevezett kurzus kormány nem hirdetett egyebet, csak jogrendet, békét és konszolidációt. A latin kifejezéseknek — mondotta nagy páthosszal — ne higgyetek, mert az gyanus. (De megjárta. A következő mondatban ő is idegen szót használt, mire a közönség utána sugta: *Gyanus! Gyanus!*)

Balla ezután már csak folytonos közbekiáltások között folytathatta beszédjét.

Nem akartak katonát látni

Balla: Október végén követeletük a magyar csapatok hazahozatalát a határok megvédésére.

— Nem igaz, maguk nem akartak katonát látni!

Balla: Mi tüztük a fekete-sárga szín helyett a piros-fehér-zöldet...

Macсата János vaggongyári tisztviselő közbekiált: A pirosat tüzték ki! Csak igazat mondjon!

Ezután hosszabb párbeszéd fejlődik ki Macсата és Balla között. Macсата Balla minden állítását megcáfolja.

Az emelvényen többen kiáltozni kezdtek: — Ki kell dobni őket, csak néhányan vannak!

Balla: Legyenek kérem csendben.

Felkiáltások: *Ha igazat mond! Menjen Zágrádba!* Mi van a szerb követséggel? Belgrádba! Belgrádba!

Macсата ismét közbeszólt, mire Balla lekiált: Jöjjön ide s beszéljen innen, ha van bátorsága! Mi meghallgatjuk.

Macсата nem is kéreti magát, az emelvényhez jön s beszédre kér engedélyt Ballának nagy megdöbbenésére, de Komlóssy rendőrtanácsos nem engedélyezi a felszólalást.

Balla beszédét eközben folytonos közbekiáltásokkal zavarják. Balla busan jegyzi meg, miután felhajt két pohár vizet:

— Nem lehet mindenkinek a szája ize szerint beszélni — s ezután IV. Károlyról kezd beszélni.

— Eljen Milotay! — kiáltják többen.

Balla visszakiallítja:

— Nem aktuális!

Ezután Ballának minden szavát zajos ellentmondás fogadja:

— Pfüj! Le velük! A szerbekkel pakliztak!

Újra kitör a vihar

Zoványi Jenő, aki az emelvényen ül, lekiált:

— Az a gazember, az tán elvhu?

Erre óriási láрма tör ki. Együttesen kiáltják: *Nem, nem, soha! Menjenek Károlyi Mihályhoz!*

Balla: Mi a nemzet élő lelkiismerete vagyunk...

Felkiáltások: A kommunista párt nemzetközi vezérkara! Hol van Handler? Beszéljen Handler is! Halljuk Szamuely Tibort! Gyászmagyarok!

Auer Pál pesti kiküldött, aki durva szavakat kiabál le az emelvényről, torkaszakadtából kiáltja többször egymásután:

— Azért mégis győzni fognak!

Felkiáltások: Októberben győztek, de többet nem fognak! Ki velük! Nem hallgatjuk meg őket!

Legyen óvatos, ha czipókrémet vásárol. Pyram a legjobb.

Felosztatják a gyűlést

Eközben két ember ismét összeverekszik. A dulakodó embereket Fésűs László dr. rendőrfogalmazó választja el és igazoltatja.

Komlóssy Pál rendőrtanácsos odaszól Ballának: Igy nem lehet tovább tartani a gyűlést!

Balla Aladár és Bacsó: Ki kell vezetni a zajongókat! Mindig közbeszólnak!

Komlóssy Pál rendőrtanácsos: Csak a templomban nem lehet közbeszólni! Ez politikai gyűlés, itt ellenkező vélemények lehetnek. Öt percig várok, ha addig nem lesz rend, akkor feloszlatom a gyűlést!

Balla ezután folytatni próbálja a beszédét, de a közbeköltözés még erősebbé válik.

Bacsó Dezső: Miért nem ébredtek 1807-1922-ig?

Balla az egyik közbeszólóhoz: Adok 50 koronával többet, ha hallgat!

Erre újult erővel tört ki a vihar.

Egyik csoportban időszerte felhangzik:

Nem, nem soha, nem, nem soha! . . .

Felkiáltások az emelvényen: Mi is azt akarjuk . . .

Mivel a közbeköltözés özőne csak nem szűnik meg, sőt a zaj és lármá növekszik,

Komlóssy rendőrtanácsos a gyűlést feloszlatja.

Vacsora fedezet alatt

A párt az este folyamán párt-vacsorát rendezett az Angol királynő-szálló fehértermében. A vacsorán a párt vezetőségén kívül megjelentek Balla Aladár, P. Ábrahám Dezső, Deák István, a függetlenségi kör elnöke, Balogh István gazdasági egyesületi elnök, továbbá Bacsó Dezső, Nagy József és Ecsedi István vezetése mellett a 48-as párt több tagja, mintegy harmincan, továbbá Fazekas és Váradi Sándor, a szociáldemokrata párt kiküldött tagjai. A terem ajtajában két rendőr posztolt, míg a fehér asztal mellett ott volt dr Sipossy Zsigmond rendőrkapitány is.

A pecsénye után Deák István köri elnök rövid beszédben szólott a vendégekhez, majd éltette Balla Aladárt.

Utána P. Ábrahám Dezső beszélt. A kettős szerencsétlenség, az országra hárult nagy katasztrófák — mondotta — a mai időben nem tudtak nagy embereket teremteni, mert nem teremthettek, az idők nem voltak alkalmasak rá. Valljuk be, hogy a nemzet ezért a katasztrófaért nem hárihatja el egészen magát a felelősséget. De kétszeresen terheli a felelősség azokat, akik évtizedeken át, hogy hogy ne mondjam, évszázadokon át nem szolgálták a nemzetet úgy, hogy önállóságát, törekvéseink ideálját kivivhatta volna. Kossuth Lajos megértette az idők szavát. Megértette az újabb világ áramlatot s ezért vált a magyar szabadság igaz apostolává.

Hosszu frázisok következtek ezután, majd a következőket mondotta:

— Soha nagyobb szükség Kossuth országának eljövételére nem volt, mint épen a mai időkben. Kossuth országának megvalósulására üritem Kossuth Lajos serlegét.

Dr Ecsedi István volt a következő szónok, aki után Auer Pál hevesen támadta a mostani ifjúságot szerinte rosszindulatú, vagy lelketlen vezérek teljesen tévutakon vezetik a fiatalokat, példa rá a mai gyűlés. Kossuth szelleme kell, hogy át itassa Magyarországot, mert ez az ország Kossuth országa.

Óhegyi Lajos történelmi visszapillantást vetett a menetre. Szomorú tapasztalatokkal lettem gazdagabb ma, — mondotta — Kossuth városában, a szabadságországában. Kossuth neve alatt a leghitványabb, a leggaládabb szolgálata szegődött nagyon sok ember. Csak az vigasztal, hogy ezek a merénylők nem debreceniek. Kevesen értik Kossuth nagyságát. A mai kurzus embereinek Kossuth szelleme fáj . . .

Balla Aladár igyekezett ezután tisztára mosni magát a forradalmi idők alatti viselkedése tekintetében s a szociáldemokrata munkásságra üritette poharát.

Bacsó reszketve áll fel szólásra: Parancs folytán fel kell oszlatni a gyűlést. A felbujtók feleljenek a törvény előtt.

Komlóssy rendőrtanácsos felszólítja a közönséget, hogy nyugodtan távozzék, ne csoportosuljon, mert ellenkező esetben erősebb eszközökhöz nyúl.

A közönség nagy része megéljenzi Komlóssyt, majd énekelni kezdik a Himnuszt. Némelyek nem veszik le a kalapjukat, mire leverik a fejükről.

Miközben a közönség kifelé vonul, dr Gdlyásky János ügyvéd több társával együtt oda megy az emelvényhez s felháborodva kiált az emelvényen álló Balláékhoz:

Ócsarolták a Himnuszt! Kalap a fején és mosolyog, mikor éneklük a nemzeti imádságot! Kommunisták!

Komlóssy: Tegyenek feljelentést, ezt nem lehet itt elintézni.

Ezután a közönség rendben eloszlik. Ballák a hátsó kijáraton távoznak el . . .

A Bika-szálló előtti téren hatalmas embertömeg csoportosult és vitatta meg az eseményeket, mignem a cirkáló gyalog és lovasrendőr csapatok felszólítására nyugodtan, rendezettség nélkül széteszt.

Fazekas szociáldemokrata párttitkár jónak látná, ha Ballákkal egy közös platformot alapítanának meg.

Bacsó Dezső beszéde után 12 óra után kezdtek távozni a lakomán részt vevők.

Mig odabent a pártvacsora tartott, a fehérteremmel szomszédos étteremben is izgalmas jelenetek játszódtak le. Itt a rendes asztaltársaságokon kívül mintegy 40—50 főnyi gazdász is vacsorázott. Tizenegy óra tájban a fehérteremből a külső termen át távozott Óhegyi dr párttitkár, aki vitakozásba elegyedett a rá megjegyzést tett Schweiger György gazdással.

A vitakozás hevében az ifjúság egy része a királyt és Milotayt kezdte éltetni, a hangulat kezdett izzóvá válni, mire a detektívek fedezete alatt Óhegyi elhagyta a termet. Néhányan ismét a királyt éltették. Erre a művészasztaltól felkelt Altmann Imre, a Csokonai-színház gazdasági titkára, ismert szabadkirályválasztó és néhány lelkes szóval a nemzeti függetlenséget éltette. A terem közönsége éljenzett, az ifjúság szintén és a hangulat csöndesebb lett.

Közben a pártvacsoráról jövők a hátsó ajtón igyekeztek kijutni az utcára. Az ifjúság azonban sorfalat állott s a rövid utvalósággal vészőfutás volt számukra.

Pfuj! Pfuj! Pfuj! Gazemberek! Hazaárulók! Gyászmagyarok! Kommunisták! — hangozott a szakadatlan kiáltás minden egyes távozó után. Tettlegesség nem történt, csupán Deák István pártelnöknek segítettek teste sulypontját gyorsabb ütemben kihelyezni az utcára.

A pesti „vendégek” még az esti vonattal elutaztak, szép emléket visznek magukkal a nagy „parasztvárosról”, ahol immár megromlott a híres magyar vendégszeretet.

A Vermes áruház

Kossuth-utca 4. sz. a Dankó Temetk. vállalat mellett.

A jövő héten ruha szövet vásárt rendez.

Skót kelme több színben 175

Dupla széles ruhakelme 240

100 mtr pongyola és ruhának . . . 350

100 mtr gypaju kelme különféle színekben igen olcsón.

Clott szoknya 500

Női ingek, férfi ingek, lábravalók. Kartonok, zefirek, vásznak, kendők, női és férfi harisnyák.

A választások előkészítése

Az összeíró küldöttségek működésüket e hó 30-án befejezik. A számlálólapoknak összeszedése megtörtént, s azok alapján a választói joggal bírók névjegyzékének tervezetét az összeíró küldöttségek most készítik. Bizonyos azonban, hogy a rendkívüli gyorsaság és a közbejött nehézségek miatt mindenkitől a számlálólapot bevenni nem lehetett, illetve számlálólapját nem mindenki állította ki, aki arra kötelezve van.

Ezt a hiányt még az összeíró küldöttségek előtt e hó 30-ig bárki pótolhatja, mert az összeíró küldöttségek működése nyilvános, azok előtt választói jogának igazolása végett bárki megjelenhet.

Az összeíró küldöttségek munkájának befejezése után, azaz e hó 31-én a központi választmány munkája következik. A központi választmány három osztályban felülvizsgálja az összeíró küldöttségek munkáját, mely munkálattal április 9-ig köteles készen lenni. A három választókerület mindegyikének külön-külön osztálya van.

A központi választmány osztályai készítik el a választók ideiglenes névjegyzékét az összeíró küldöttségek munkájából. Április 9-től kezdve az ideiglenes névjegyzék közszemlére lesz kitéve, amelyet a hivatalos órán bárki megtekinthet.

Az ideiglenes névjegyzék ellen saját személyét illetőleg mindenki felszólalhat. Ezenkívül annak, aki az ideiglenes névjegyzékben fel van véve, jogában áll, abban a választókerületben, melynek választójaként felvétel, vagy névjegyzékben történt bármely felvétel, vagy kihagyás miatt felszólalni. A felszólalásokra határidő lesz kitéve, amelyről később hírdetmények fognak felvilágosítást nyújtani.

A székdobálás körül

A függetlenségi párt vasárnap gyűlésének felosztatásával kapcsolatban kérdést intéztünk Sággy Lajos rendőrtanácsoshoz, aki a következőket mondotta:

— Az incidens azt mutatja, hogy a Károlyi Mihály-féle törekvéseknek nincs talaja Debrecenben. Arról nem volt tudomásom, hogy a nagygyűlést meg akarják zavarni, azonban az óvintézkedéseket előre megtettem. Hatalmas készültséggel vonultunk ki s az embereim nagyon szépen viselkedtek. Ezért napiparancsban dicsérem meg őket.

Komlóssy Pál dr rendőrtanácsos a következőket mondotta:

— A gyűlésen történt incidensekből kifolyólag körülbelül 70—80 embert állítottak elő, vegyesen gazdászokat, szocialistákat, keresztény-socialistákat, azonban igazolás után mind elbocsátották. A zavargás során őrizetbe vették Nagy Lajos munkást, aki a proletárdiktatura alatt elkövetett cselekményeiért elítélt az ötös tanács. Ez a szemtanuk szerint székekkel dobálózott s állandóan izgatott. Igazolása után ezt is elengedték. Ertesülésem szerint Nagy ellen többen feljelentést tesznek testisértés miatt. Hogy ki dobta le a páholyból az első széket, nincs még megállapítva. Egyesek szerint egy vas-, mások szerint egy pékmunkás. A gyűlést azért nem oszlattam fel a székdobáláskor, mert a gyűlékezési és szólás-szabadságot meg akartam védeni. Végül azért kellett felosztatni a gyűlést, mert Balla beszéde alatt oly izgatott volt a hangulat a teremben és pódiumon egyaránt, hogy újabb kitöréstől kellett tartani s a gyűlés zavartalan lefolyását nem láttam biztosítottnak.

Mint értesülünk, a rendőrség eljárást indít a zavargók ellen.

Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában
Hiszek egy isteni örök Igazságban :
Hiszek Magyarországot feltámadásában.

Erős Gábor műszaki-szerszám és vaskereskedés DEBRECEN, Miklós-utca 2. sz. Telefon 10—64.

Háztartási cikkek, vasárúk, vasalások, gazdasági felszerelések, zsiradékok, Olajok. Villanyfelszerelési cikkek, Szerszámok és gépek, Malomberendezések.

Miskolczi főispán beiktatása

Hajdúvármegye törvényhatósági bizottsága tegnap délelőtt népes rendkívüli közgyűlés keretében iktatta be Miskolczi Lajost a vármegye főispáni székébe.

A rendkívüli közgyűlés fél 10 órára volt összehívva, de reggel 9 óra után már csaknem egészen megtelt a hatalmas terem a vármegyéből beérkezett bizottsági tagokkal, továbbá azokkal az egyházi, polgári és katonai előkelőségekkel, akiket a vármegye törvényhatósága az installációs közgyűlésre meghívott, épügy, amint a karzat is megtelt előkelő hölgyközönséggel. A teremben a bizottsági tagok közt ott lehetett látni Révész Imre ref. lelkészt, dr. Lindenberger János pápai prélátust, Pálffy Béla apátot, Papp Gyula gör. kath. püspöki helynököt és Farkas Győző luteránus lelkészt papi ornátusban. A törvényhatósági tisztviselők közül Pákozdy Sándor alispánt, dr. Czeglédy Mihály vm. tiszti főügyészt, dr. Nábráczky Béla vm. főjegyzőt diszmagyarban, továbbá több diszmagyaros urat, akik közt ott volt Bay Zoltán kir. kamarás Beregvármegyéből, fekete diszmagyarban Boldisár Kálmán kerületi előjáró és a főispán fivére, Miskolczi István bihari gazd. főfelügyelő és még számos előkelőség Debrecenből, Bihar, Szabolcs és Hajdu vármegyékből.

A rendkívüli közgyűlést Pákozdy Sándor alispán pontban fél 10 órakor nyitotta meg. Atyafiságos szeretettel üdvözölte a megjelent bizottsági tagokat és a megjelent előkelőségeket.

Dr. Nábráczky Béla megyei főjegyző felolvasta azt a két belügyminiszteri leiratot, amelyek közül az első Szomjas Gusztáv főispán felmentéséről, a másik pedig Miskolczi Lajos Debrecen szab. kir. város főispánjának Hajdu vármegye főispánjává történt kinevezését tudatja.

A törvényhatósági bizottsági közgyűlés a leiratokat tudomásul vette.

Ezután Pákozdy Sándor alispán javaslatára a közgyűlés kijelölte Ujvárosy Sándor Lajos, Váczy János, Kiss József és Balogh Sándor bizottsági tagokból álló bizottságot, hogy ez a bizottság kérje fel Miskolczi Lajos főispánt, hogy jelenjen meg a közgyűlésen és hivatali esküjét a vármegye színe előtt tegye le. A bizottság nyomban utjára indult és pontban háromnegyed 10 órakor visszaérkezett a közgyűlési terembe Miskolczi Lajos Hajdu vármegye és Debrecen sz. kir. város főispánjával, akit a városi tanács teljes számmal élükön Csóka Sámuel h. polgármesterrel és a város törvényhatósági bizottságával, követett. A terembe lépő főispánt lelkes éljenzéssel fogadta a törvényhatósági bizottság, majd a taps szüntével Pákozdy Sándor alispán elébe lépett, közölte vele a belügyminiszteri leiratokat és felkérte, hogy a vármegye törvényhatósági bizottságának színe előtt tegye le a hivatali esküjét.

Erre Miskolczi Lajos főispán az emelvényre ment, ahol hivatalos esküjét letette. Az eskümintát dr. Nábráczky Béla vármegyei főjegyző olvasta. Az ünnepélyes eskütétel után Miskolczi Lajos főispán a következő székfoglaló beszédet mondotta el:

Nagyságos Alispán Ur!

Tekintetes Törvényhatósági Bizottság!

A Kormányzó Öfóméltósága legfelsőbb bizalmából itt megjelenve és ünnepélyes esküt téve — első szavam erről a helyről a kegyeletes megemlékezés szava azzal a férfival szemben, aki, mint a Hajdukertülből törvényhatósággá alakított Hajdu vármegye első főispánja több mint 40 esztendővel ezelőtt ugyan ezen székben ült és akihez engem a vér, a felfogás és gondolkodás azonossága egész életemre hozzáfűzött.

A boldogult Nagyatyámra való emlékezés mellett megelevenedik előttem ez órában az a 16 éves köztisztviselői múlt, amelyet a vármegye kötelékében, ifjúságom teljében, politikai ideáljaimhoz változó és súlyos viszonyok között hűtlenné nem válna — elföltöttem.

Mikor a későbbi romlásra vezetett üresen puffogó politika első fergeteges hullámverése engem a vármegye közéletéből elsodort — a csöndes társadalmi élet révén nyugodt és tiszta lelkiismerettel vártam a sors elégteladásának azt az idejét, ami ime elérkezett,

mikor ma Debrecen sz. kir. város törvényhatóságának és tisztviselői karának diszes gárdája kíséretében Hajdu vármegye kormányzatának élére állok.

És ebben a tapasztalatokat érlelő idő egy másik tanulságát is látom: az egy törzsből fakadt, egymásra utalt, testvérek született társ-törvényhatóságok félreértéseket kizáró szoros összekapcsolódásának szükségét a közös nagy munka érdekében.

Főképen ez a szempont birt arra, hogy a Nagyméltóságú Kormány felszólítására Debrecen városával együtt Hajduvármegye kormányzatát is vállaljam. Mert hitem és meggyőződésem, hogy e testvértörvényhatóságok boldogulásának alapfeltétele a kölcsönös megértés, a kölcsönös támogatás, az egységes vezetés.

Tekintetes Törvényhatósági Bizottság!

Ösmerem a Bocskay fejedelem hajdúit, — erényekkel és hibáikkal. Ha tespedő, békés időkben egymást tépték is — évszázadok viharában mindig zárt phalanxban álltak, mikor a magyarság szent ügyét veszély fenyegette.

Soha Magyarország ilyen kifosztott, ilyen tehetetlen nem volt; soha a magyar nemzet nagyobb veszéllyel nem állott szemben, mint ma.

Háromszáz esztendő emléke ujul fel, mikor a Bethlenek késő unokája a megcsontított ország Kormányelnöki székéből küldi üzenetét a hajdukaknak, hogy — mint akkor régen! — siessenek a nemzet a magyarság védelmére; hogy szerezzék vissza dicső Fejedelmüknek sirja nyugalomát, akinek porladó csontjai fölött idegen hatalom tanyáz.

Háromszáz esztendővel ezelőtt kardjára ütött a hajdu — ma a minden dolgozni kész erőt összefogó, kiméletlenül önzetlen, lankadást és pihenést nem ismerő nemzeti munka az a fegyver, amellyel a letiport nemzetet, a szét-tépett hazát újra talpra fogjuk állítani, újra vissza fogjuk szerezni.

Tekintetes Törvényhatósági Bizottság!

Szerencsétlen hazánk összeomlásában többé-kevésbé mindannyian vétkesek vagyunk. Azok is, akikben nem volt elég elszántság a romlás megállítására, a reánk szakadó gyalázat megakadályozására. Bűnbánóan vezekelni, megfeszített erővel dolgozni kell hát mindannyiunknak, hogy az unokáknak elszámolhassunk az ősöktől örökölt kincsekről.

Egymás mellé sorakozva, testvéri kezet fogva álljon a honmentő, nemzetépítő munkába a társadalomnak minden osztálya és rétege. Nem lehet különbség magyar ember és magyar ember között, hacsak nem abban, hogy ki dolgozik többet ezért a szerencsétlen, ezért a letiport országrért.

Ebben a versenyben használjuk ki a velünk született vetélkedési kedvet az az óriási energiáját, amely — ha nem kényszerítjük céltudatos munkába, mindig csak jelszavakkal hangos, erőket emésztő, meddő pártusokban fog kimerülni.

Tekintetes Törvényhatósági Bizottság!

Az egyetlen biztos alap, amire ma építeni szabad és kell: a föld. Nemcsak ésszerű, de parancsoló szükség az agrár érdekek előtérbe helyezése. Elősegíteni minden módon a ter-

Nagy választék

férfi és női ruhaszövet újdonságokban, vászoneműekben, mosóárúknak, harisnyák, kesztyűk és mindennemű rövidárúknak a legolcsóbb napi árak mellett :-:

Nádudvary Lajos

cégnél

Ferencz József-ut 26.

melés vegletekig fokozásának lehetőségét: segíteni minden eszközzel ezt a termelést, megerősíteni ennek kultiválóját, a gazdatársadalmat.

Ez az agrárpolitika azonban céltudatos nemzetfentartó politika legyen és nem szabad osztályérdekek szolgálatává süllyednie.

Olyan erős alap legyen, amelyből egészségesen nőhet ki az ipar és a kereskedelem s ezeknek megerősödéséből a kultúra, az a nagy nemzeti kincs, amelynek birtokában biztosan remélhetjük a szomszédok tulszárnyalását és elprédált kincseink visszaszerzését.

Mindenfelől romok merednek reánk, amelyeket, hogy eltakaríthassunk és helyükbe többé meg nem ingatható épületek biztos alapjait rakhassuk le, az intenzív termelésen és kitarító munkán kívül a legsúlyosabb anyagi áldozatokat is kell hozni az ország minden polgárának.

Ezek az áldozatok csak addig lesznek nehezek, amíg minden vonalon meg nem indul a produktív termelő munka, amely meg egy részről a fogyasztás révén visszatéríti a földmivelő, iparos és kereskedő osztály súlyos adóterheit, másrésztől a munkaalkalmak fokozása által biztosítja a munkásosztály tisztességes megélhetését és ezzel a socialis nyugalmat.

Van azonban a társadalomnak egy kiterjedt osztálya, amely nem magának termel, amely minden munkájával a közt szolgálja, anélkül, hogy bármily szorgalmas munka mellett vagyont gyűjthetne, mert szellemi tőkét csak szerényen kamatozik: a tisztviselő osztály.

A tisztviselő gondatlan megélhetésének biztosítása elengedhetetlen állami érdek. Akkor aztán joggal követelhetjük és követelnünk kell, hogy az állam polgárainak csak a legjava, legönfeláldozóbbja és legelszántabbja kerüljön a hivatali tisztségekbe, mert ha valaha, úgy most van szüksége szerencsétlen országunknak egész emberekre a legnagyobb és legkisebb posztóikban egyaránt.

Mint általában a vármegyének minden ügye, úgy a tisztviselőkérdés is különös gondoskodásom tárgyát fogja képezni. Elszántan védelembe veszem a tisztviselő ügyét minden vonatkozásban, de megkívánom, hogy a kormányzatomra bízott törvényhatóság minden tisztviselője és az ellenőrzésem alá tartozó más funkcionáriusok is úgy a központi igazgatásban, mint a legszélsőbb periferián a kötelességtudás és kötelességteljesítés magaslatán álljanak.

Ez adja meg a lehetőségét annak, hogy a forradalmi igazalmakban annyira lesüllyesztett tekintélyt ismét teljes jogaiba helyezzük, aminek nélkül nincs fegyverem; az állami rendnek és a közbékeknek pedig ez az alapja. (Ugy van.)

Hogy a m. kir. Kormány konsolidációra törekvő politikáját egészében vallom és a kormányzatomra bízott törvényhatóságban minden törvényes eszközzel elősegíteni igyekszem, azt nem kell hangsúlyoznom.

Részletezni ennek a politikának a vezér-elveit a Miniszterelnök Ur Öngyméltósága legutóbb elhangzott nyilatkozatai után felesleges volna. És nem is venném tovább igénybe szives türelmüket, ha szükségét nem érezném, hogy még egy fontos momentumra kitérjek. (Halljuk!)

Választások előtt állunk.

E választások nem közönséges választások lesznek. Nem egyszerű belügy ez ma, mikor az egész világ, az egész ellenséges világ — mert hiszen van-e barátunk? — feszült figyelemmel nézi, hogy egy általa halálra ítélt nemzet öngyilkos lesz-e hát szűk börtönében, vagy egy biztos lendülettel új életre támad. Ennek az ezeréves nemzetnek, amelynek irigy és falánk ellenségei a mellére térdeltek és torkának szorították a kést, még egy jutolsó alkalom kínálkozik, amellyel ha élni tud, újabb ezerév alapkövét teheti le, de, amelyet ha elszalaszt — betelik felette a végzet.

Arra szeretném kérni a törvényhatósági bizottság tagjait: járjanak példával, tanítsák, világosítsák a népet, amelynek képviselőit itt helyet foglalnak, hogy akik őket üres jelszavakkal kápráztatják, hangos ígéretekkel hitegetik, demagógiával agyonhajszolják — nem a barátaik. (Taps.)

Kérve-kérem a törvényhatósági bizottság tagjait, — vajha messze hangzanék gyöngye szavam! — legyenek szószólói, fáradhatatlan, lankadást és csüggedést nem ismerő bátor

harcosai a magyar egységnek, amely összefog minden építő erőt, amely halálosan komoly, de diadalmas munkában forrasztja össze a hazának minden becsületes polgárát.

Az összetartó munkának, az egységes akaratnak világító szövétnéke lehet az egyedüli fény sugar, amely elszakított véreink sötét éjszakáját mint a reménység nem halványuló csillaga ragyogja be. Ez a fény lesz az bethlesemi csillag; ez a munka, ez az akarat fogja feltámasztani Nagymagyarországot! (Éljen! Éljen!)

Sziből köszöntöm e nagy nemzeti munka hivatott vezéreit: a tekintetes Törvényhatósági Bizottság tagjait és a megjelenésükkel engem itt megtisztelő vendégeket — amikor Hajduvármegye főispáni székét elfoglalom.

Szünni nemakaró taps követte a beszédet.

Az ünnepélyes székfoglaló után *Hadházy* Zsigmond volt nemzetgyűlési képviselő a főispánt üdvözölve a következőket mondotta:

— Azon rendkívül súlyos és keserves megpróbáltatás, amelyet a magyar nemzet a világháború és az azt követő forradalom, a kommunizmus és az el-lenséges megszállás idején át szenvedett, az a tragikus kum, amely ebből ránk háramlott, kötelességévé teszi minden igaz becsületes magyar embernek, különösen pedig a politikuskoknak, hogy azokat a módokat keressék, amelyek ezt a szerencsétlen országot, ezt a mi drága hazánkat a megsemmisülésből megmentik és ezt a jobbsorsra érdemes nemzetet új életre keltik.

— Még most is jelszavak uralkodnak a politikai életben, most is demagógiával dolgoznak. Azonban az elmúlt esztendő alkalmasak voltak arra, hogy megmutassák a nemzetgyűléseken azokat a vezéreket, akik közül választani kell s akik után elindulni és követni kell. A nemzetgyűlésen két vezér egymással kezét fogott és követi azt a politikát, amelyet én magyar nemzeti politikának tartok. Ezek összefogva politikájuk pillírjévé a munkát, a békeséget tették.

Személyeszetnek tartom azt, hogy 48-as jelszavak segítségével függetlenségi harcot akarnak indítani s ezáltal választásokat akarnak emelni azok, akik Kossuth politikáját és személyét a maguk számára kijelölték. Ugyanígy tartanám azt a politikát is, amely 47-es jelszavakkal Tisza Istvánt akarják kizárni. Ők azt mondják, hogy ha Tisza István élne ő az Ausztriával való kapcsolat visszaállítására törekedne. Ezzel szemben meggyőződés, hogy ha Tisza István élne, akkor igazán az önálló független és integer Magyarország épen olyan lelkes oszlopa volna, mint maga Kossuth Lajos volt, (éjlenzés és taps) de nem tartom őt inte politikának azt sem, amely a királytardást erőszakosan előterbe akarja tolni és ezáltal kérdést érzékel fel. Én azt mondom, amit Bethlen testvérharcot idéz fel. Én azt mondom, amit Bethlen István gróf miniszterelnök mondott, i. e. hogy ha lesz ország, lesz ennek az országnak királya is. Ezt a politikát képviseli Bethlen István gróf miniszterelnök és litikát képviseli Szabó István és ezt garantálják ők. Ez az a nagyatádi Szabó István akarta állítani a magyar nemzetet, amely egységes front megdönthetetlen.

Méltóságod — mondotta a főispán fele fordulva — ezt a politikát képviseli, ezt a politikát garantálja s ezt azzal dokumentálta, hogy Hajdu vármegye főispánjává való kinevezését a Bethlen-kormány kezéből elfogadni méltóztatott. Méltóságod nem ismeretlen köztünk. Jól tudja méltóságod, hogy itt is voltak közjogi harcok, amelyek nagy kárára voltak az országnak. Bizunk benne, hogy Méltóságod Bethlen gróf és nagyatádi Szabó István programjával a vármegye élére állva ezt a vármegyét megmenti az örökös közjogi harcoktól és bölcs mérséklettel, szeretettel egyesíteni tudja ebben a vármegyében a gazdát, az iparost, a kereskedőt, a munkást és akiket legelsőbbsorban kellett volna említenem a tisztviselőket. Hisszük és reméljük, hogy szeretettel és igazságossággal a vármegye minden községének és minden lakosának igazságos és jogos érdekeit fel fogja karolni, a vármegye tisztikarával egyetemben és előre viszi azt. Ebben a meggyőződésben szívesen köszöntöm és üdvözölöm Méltóságodat és biztosítom arról a törvényhatósági bizottság nevében, hogy a haza jávára irányuló nemes munkájában teljes számban maga mellett fog találni benünket és kívánom, az Istenről, hogy nemes munkája végzéséhez adjon erőt, egészséget, kitartást. Az Isten tartsa meg. (Éjlenzés és taps.)

Dr *Nábráczky* Béla vármegyei főjegyző meleg szavakkal üdvözölte ezután a főispánt. Beszéde során méltatta a főispán politikáját és közhivatali rátermettségét. Tolmácsolta a vármegyei tisztikar szeretetét és biztosította a főispánt arról, hogy mindenkor háta mögött áll a vármegye tisztikara.

Dr *Losonczy* Almos vármegyei tiszti főorvos indítványozta, hogy úgy a főispáni székfoglaló beszédet, mint a megyei szónok: *Hadházy* Zsigmond beszéde a vármegye jegyzőkönyvileg örökítse meg és azokat nyomattassa ki.

A közgyűlés az indítványhoz lelkesen hozzá járult.

Miskolc Lajos főispán ezután a bizottsági tagoknak megköszönte az installáción való megjelenésüket, majd munkára hívta fel a törvényhatósági bizottságot és a vármegyei tiszti karát. Ezután az elnöklő a közgyűlést fél 11

óra után berekesztette. A törvényhatósági bizottság tagjai még soká éjlenztek a főispánt.

Megyei tisztikarhoz

Az installáló közgyűlés után küldöttséget fogadott a főispán. Elsőnek a vármegyei tisztikara tisztelgett. A megyei tisztikar vezetője és szónoka, *Pákozdy* Sándor alispán volt. A főispán a küldöttségnek a következő szavakban válaszolt:

Tisztelt Barátaim!

Fogadjatok őszinte köszönetemet szíves üdvözléseikért.

Igen tisztelt Vezérek és Szónokotok üdvözlő szavai egy negyed századdal fiatalítottak meg, emlékeztembe idézve azt a szép időt, mikor huszonöt esztendővel ezelőtt a vármegye szolgálatába léptem.

Fájdalom, ez az illúzió hamar szétfoszlik, ha — mint tükörbe, — azoknak igen tisztelt barátainknak tisztos fejére tekintek, akikkel akkor szerencsés voltam együtt szolgálni s akiket azóta — velem együtt — elkoptatott az idő.

Elkoptatott — de nem tört meg. Itt vagyunk, ha testben meghajolva is, de lélekben erősen, hogy azt a fiatalítást, amely hivatva van örökünkbe lépni, amely más levegőt szivott, más morálban nőtt — visszavezessük ahhoz a szellemhez, ahol a kötelesség teljesítése, a munka megbecsülése, a tekintély és a kor tisztelete, a fegyelmel feltétlen elismerése teremtetek és tartottak fent egészséges viszonyt felettes és alárendelt; hatóság és közönség között.

Ahhoz az elszánt, gerinces, meg nem alkuvó, önfeláldozó, izig-vérig magyar szellemhez, amelynek incarnatiója Tisza István.

Tisztelt Barátaim! Mint székfoglalóban is hangsúlyoztam: a legerélyesebb védelemzője leszek a tisztviselő ügyének. Az önzetlenül és hazafiasan dolgozó tisztviselői kar bennem nemcsak megértő munkatársra, de jogos érdekeinek mindenkor és mindenhol készséges szószólójára is talál.

Vizont elvárom mindenkitől, hogy versenyt dolgozzék abban az óriási munkában, amelyből magam is részt kérek. A Ti képességeitek garantált nyújtanak arra, hogy a vármegye közigazgatása pontos, gyors és tökéletes lehet. Hogy ez úgy a központban, mint a legszélsőbb periferián egyöntetű és az országos kormányzat irányzatával is teljes összhangban legyen — azt lesz szerencsém a közvetlen érintkezés és felügyelet folytán állandóan ellenőrizni.

A fegyelmi hatóságot nem fogom hatalmi célra kihasználni, hanem azt kormányzati eszköznek tekintem és kiméltelen kézzel avatkozom be, elsőbbsorban épen a tisztviselői kar tekintélye érdekében, ha bárhol a legcsekélyebb vétséget is találnám.

Bizom hazafias készségekben és kötelességérzetekben és hiszem, hogy a közöttünk fennálló baráti viszonyt semmi sem fogja megzavarni.

Ismételen köszönöm és sziből viszonzom szíves üdvözléseket.

Városok

Ezután a Hajdu városok polgármestereinek küldöttsége tisztelgett a főispán előtt. A küldöttséget *Erdőss* Károly hajduszoboszlói polgármester vezette.

Az üdvözlésre főispán a következőkben válaszolt:

Tisztelt Uraim!

A városok üdvözlését köszönettel fogadom.

A törvényhatóság területén a rendezett tanácsú városok azok a fix pontok, ahonnan az előhaladást, a kulturát természetszerűleg várják a körülöttük elhelyezve levő kisebb alakulások: a községek.

A városok tehát nemcsak a maguk érdekében dolgoznak, ha a kultúra zászlóvivőivé szegődnek, hanem magukkal emelnek az előrehaladásban egész vidékeket. Vizont, ha valamilyik városban megállana a kultúra utáni törekvés ez sorvasztólag hatna azok nagy környékére is.

Ezt a nagy hivatást tartásuk szem előtt azok a kiválasztottak, akiknek felelősség mel-

letti vezetésére vannak bizva az öserőtől duzzadó hajduvárosok. Ezt a hivatást tartsa szem előtt a városok minden polgára is, mert így teljesíti híven hazafias és nemzeti kötelességét.

Bizom a hatalmas hajduvárosokban, hogy nagy történeti múltjuk hagyományaitól is lelkesítve, minden erejüket odaállítják az építő kulturamunka szolgálatába.

Szíves üdvözlésükért ismételen köszönetet mondva, sziből köszöntöm városaik közönségét is.

Községek

A hajduvármegyei községek küldöttségét *Sólyom* Antal hajduhadhazai főjegyző vezette és örömmel tolmácsolta a főispán előtt a hajdu faluk üzenetét. A főispán az üdvözlésre a következőket válaszolta:

Tisztelt Uraim!

A vármegye községeinek üdvözlését sziből köszönöm.

A községi elöljáróságok, a községi jegyzők a közigazgatásnak az a legfontosabb szerve, amely a népesség legszélesebb rétegeivel közvetlen és állandó összeköttetésben, élő valósággá formálja a törvények holt betűit.

Ennek a szervnek a kötelességtudásától, lelkiismeretességétől és magyarságától függ, hogy a törvényhozó és kormányzó hatalmak nemes intenciói el ne homályosuljanak, a rendelkezésekre lehelt nemzeti tartalom ható erővé válják az állam polgárainak lelkében.

Az elöljáróságokra és elsőbbsorban azok szellemi irányítói, a községi jegyzőkre tehát nemcsak gyönyörű hivatás vár, de a legsúlyosabb felelősség is nehezedik. Olyan hivatás, amelyért érdemes az életet áldozni és olyan felelősség, amelyet csak a legönfeláldozó kötelességteljesítés öntudatával lehet viselni.

Az öntudatos nemzeti munka e hivatott harcosait meleg szeretettel ölelem magamhoz, jogos érdekeiket teljes erővel támogatom; de szükség esetén kiméltelen szigorral torolnám meg egyesek megtevelődése által a kar presztigeén ejtett sérelmet.

Ismételen köszönöm és sziből viszonzom üdvözléseket.

Gazdasági egyesület

Végül a Hajdumegyei Gazdasági Egyesület küldöttségének élén *Czegledy* Mihály vm. tisztifőjegyző tisztelgett a főispán előtt. A gazdákknak a főispán a következőket mondotta:

Mélyen Tisztelt Uraim!

Méltóztattak hallani, mennyire fontosnak tartom az agrár érdekek ápolását.

Ma mindenünk a föld, amelynek kínálkozó és rejtett kincseit szorgalommal, tudással és intenzív munkával kell kiaknáznunk és termését a lehető legmagasabbra fokoznunk.

Természetes hát, hogy ehhez a munkához minden lehetőséget és támogatást adnia kell a kormányzatnak.

De természetes az is, hogy ez a letipott ország minden hű fiától áldozatot, súlyos áldozatot követel és ezt az áldozatot kitől kérhetné nagyobb bizalommal, mint a magyar gazdától, hiszen a magyar föld és a magyar gazda szíve együtt dobog.

Jól vigyázzanak mélyen tisztelt uraim, hogy a magyar föld igazán magyar is legyen és magyar maradjon minden porszeme. Ez biztosítja, hogy a jövő generációk — akik a fel-támadás reményét hordozzák — az ősi rögöz, az ősi erkölcsökhöz hűségesen csak nemzeti érdekeket ismerjenek és szolgáljanak.

Igy lehetünk újra erősek és magyarok, mert mély igazság az, hogy „aki a föld, azé az ország.”

Remélem, hogy gyakran fogok Önökkel találkozni. Mindig szívesen látom Önöket és készséggel támogatom jogos törekvéseiket.

Szíves üdvözlésüket sziből viszonzom.

A hivatalos küldöttségeken kívül még számosan keresték fel a főispánt, tisztelői és barátai köréből, akik mindnyájan lelkesen ünnepelték és nehéz munkájára isten áldását kérték.

MINDEN ÖNTUDATOS MAGYAR EMBER
CSAK KERESZTYÉN LAPOT VÁSÁROL!

A miniszterelnök zászlóbontó körútja

Budapest, márc. 27. Bethlen István gróf miniszterelnök vasárnap reggel érkezett meg számos politikus kíséretében Hódmezővásárhelyre és a Kossuth téren sok ezer főnyi tömeg előtt mondta el beszámolóját.

Talán sokan vannak ebben az országban, — mondotta — akik azt mondják, hogy a kormány és a nemzetgyűlés nem teljesítette kellőképp azokat a nagy nemzeti feladatokat, amelyek teljesítésére hivatva lett volna. Pedig a kormány mindent megtett, hogy a konszolidációt szolgálja, azonban a kormány és a nemzetgyűlés munkáját folytonosan váratlan incidensek és események zavarták. (Ugy van! Ugy van!)

A földreform keresztülvitelével arra törekedtünk, hogy az országban a szociális békét helyreállítsuk.

Helyreállítottuk az ország belsejében a szabadforgalmat, megszüntettük a rekvirálást, maximálást.

Már a közeljövőben intézkedni fogok abban a tekintetben, hogy a lakások bizonyos nemei szabadon álljanak és ezzel a lakáspolitika akcióit lehetővé tegyék.

A trianoni békeszerződés végrehajtása is behatóan foglalkoztatta a nemzetgyűlést.

A közoktatás terén megalkottuk a testnevelési törvényt.

Nagy lépést tettünk a szabadságjogok helyreállítására.

Amint méltóztatnak ebből látni, hasznos tevékenységet fejtettünk ki. (Ugy van!) Pedig magyarul mondva csak lopva tudunk dolgozni, amikor a puccsok és az ellenzék akcióit ez lehetetlenné nem tették.

Mindjárt utána következett a nyugat-magyarországi kérdés felvetése. A trianoni szerződésben átengedett terület egy részét az országnak megmentették.

Nemcsak a venetiai egyezmény után újabb puccs az elé a dilemma elé állított bennünket, hogy válasszunk a királyi és nemzet között. Mi egy percig sem haboztunk, mikor a nemzetet és az országot választottuk. (Hosszantartó éljenzés és taps.) A királyság kérdésének elintézése a nemzet joga, egyoldalú elintézés semmiféle oldalról el nem fogadunk. Akik az országot puccsba belevittek, azok vitték bele az országot abba szegénybe, amelyet mi ellensúlyozni nem voltunk képesek.

E beszámoló után vessünk egy pillantást a jövőbe.

Az a program.

amelyet a kormány a jövőben is megvalósítandóak tart, kiterjeszkedik közéletünk egész mezejére.

A pénzügyi helyzetünk súlyos. El kell mennünk a takarékoság legvégső határáig. Hozzá kell fogni a többtermelés munkájához. A többtermelés politikájának a földből kell kiindulnia s arra kell törekednünk, hogy helyes kormányzati politikával a kisgazdatársadalomnál a többtermelés fejlődését lehetővé tegyük. Az ország ipari államú való fejlődését is elő kell segítenünk. Olyan iparpártolási, iparfejlesztési és uralmiparagat meghonosító programot kell felállítanunk, amely saját nyereségünk megvalósítását biztosíthatja.

Megvannak a fejlődés előfeltételei a kereskedelem terén is. Budapestén létesíthetők mindazok a kereskedelmi intézmények, amelyek segítségével az ország a tranzit kereskedelemporiéimává változhat.

Pénzügyi helyzetünk előfeltétele minden reparációs politika megszüntetése. Sem költségvetési tervet, sem rendes adópolitikát nem lehet csinálni, amíg a reparációs politika mint Damokles kardja fejtünk felett lebeg. Destrukciónak kell neveznem, amit velünk szemben művelnek akkor, amikor tőlünk reparációt követelnek. Az utolsó évben a békeszerződés felesleges kiadásai 3—5 milliárdot okoznak. Kötelességemnek tartom e helyen figyelmeztetni a gyűlöletes államokat, hogy ez az ország reparációt tovább nem bír el, mi reparációt nem teljesíthetünk, mi leadtuk az ország területének kétharmad részét, mi többet fizettünk, mint bármely más legyőzött állam. Aki tőlünk reparációt követel, az tudatosan a mi elpusztulá-

sunkon dolgozik, ami ellen ünnepélyesen óvat emelünk.

Meghívtak bennünket Genovába, mi el is megyünk, bár alig van reményünk arra, hogy meghallgassanak. Súlyos a helyzet, nyíltan és őszintén megmondom. Nekünk azért nem szabad csüggednünk.

Az egyetlen út, mely megmenthet bennünket, az, ha összefogunk. Lehet, hogy akkor is a halálba megyünk, de ha ezt nem tesszük, egész biztosan odajutunk. Ezért önként azt kérem, támogassák azt a politikát, mely bölcs mérséklettel sem jobbra, sem balra nem ingadozva, semmiféle jelszavaknak fel nem ülve arra törekszik, hogy a becsületes magyarok egységét megteremtse az országtan.

A miniszterelnök rendkívüli hatást tett beszéde után nagyvárosi Szabó István szólaft fel és biztosította a kisgazdákat, hogy semmit elveiből fel nem adott, mert ezt senki nem kívánta tőle. Azokkal kellett összefogni, akik a nemzet szabadságát a királykérdésben megőrzik s együtt kell működni a kisparasssággal és a munkássággal. A földbirtokreformot becsületesen végre fogják hajtani és az adózás is igazságos lesz.

Ezután Szédeczky-Kardoss Lajos tartotta meg programbeszédét, majd Mayer János földművelésügyi miniszter beszélt.

Délben 400 terítékes bankett volt, délután pedig diszközgyűlés, ahol átadták a miniszterelnöknek a város diszpolgári eklevéletét.

Este a miniszterelnök kíséretével együtt elutazott és hétfőn

Szegeden

részvett az egységes párt zászlóbontásán. A Tisza-szállóban tartott gyűlést visszaillesztetett vetett Bécsben kifejtett ellenforradalmi tevékenységére, majd az egységes párt célkitűzéseinek megvilágítására tért át. Nézet szerint királykérdés elől, a nemzet nemzeti királyt akar s a monarchia feltámaszthatatlan. Realpolitikát kell követni, keresztényen nemzeti demokráciát létesíteni. A társadalmi osztályok együttműködésének híve s ezért feltétlenül létesítendőnek tartja a munkássággal való meg-egyezést.

Utána Gömbös Gyula emelkedett szólásra és a függetlenség megőrzését, a külpolitikai elhelyezkedését és a tenger megszerzésének szükségességét hangoztatta.

A miniszterelnök és kísérete Szegedről

Szentesre

utazott s itt a Kossuth-téren tartott népgyűlést szólaft fel Bethlen István gróf. Három dolgot akarunk, — mondotta — önálló, független Magyarországot, szociális békét és politikai egységet. Ebben a munkában számít a Tiszántul népére, amely mindig a függetlenség zászlója alá sorakozott s amelyből indult ki mindig a harc, amely a lelkiismereti szabadságért vívatott meg.

A miniszterelnök és kísérete este érkeztek meg Budapestre.

— **Handler Gyula kegyelmét kapott.** Ismeretes, hogy Handler Gyula, aki a forradalmi kormány kormánybiztosa, a kommun alatt pedig egészségügyi népbiztos volt, a debreceni kir. törvényszék gyorsított ötös tanácsa ígatásért és zsarolásért 6 évi börtönrre ítélte s ezt a büntetést perének újrafelvételekor is helybenhagyta. A második amnesztia-rendelet kibocsátásakor, bár az amnesztia csak az 5 éven aluli elítéltekre terjed ki, az ügyesség Handler mégis kegyelemre ajánlotta. Most érkezett le a Kormányzó döntése, mely szerint Handlernek kegyelmet adott s további büntetését elengedte, Handler a kegyelem folytán a múlt hét utolsó napján el is hagyta a törvényszéki fogházat.

DEBRECENI KALAPGYAR Széll Gergely

Női és férfi kalap megrendelések és javítások gyorsan pontosan készíttetnek Piac-u. 63. sz.

NAPI HIREK

— **Elmaradt a városi tanács ülése.** A városi tanács tegnap délelőtti ülése a főispáni installáció következtében elmaradt. Az ülést ma fogják megtartani.

— **A jog- és pénzügyi bizottság ülése.** Debrecen város jog- és pénzügyi bizottsága ma délután 3 órakor Vargha Elemér tb. főjegyző elnöklété alatt ülést tart. Az ülésen több ügyet készítenek elő a 30.-i közgyűlésre.

— **Megszűnik a pék és vasbutorgyár alkalmazottainak sztrájkja.** A pékalkalmazottak, Vas és Rézbutorgyár munkásainak sztrájkja még mindig tart, bár a munkások azt állítják, hogy ők már elmentek a méltányosság legvégső határáig. Tegnap a sztrájkolók vezetőit fogadta Roszák István, az előjáróság vezetője s figyelmeztette őket, hogy amennyiben 48 óra alatt nem kezdik meg a munkát s nem fogadják el a munkaadók által felajánlott fizetésemelést, a törvény alapján fog eljárni s karhatalommal kényszerítik őket a munka megkezdésére. Mint értesültünk a szabók és cipészek fizetésemelési mozgalmát békés uton fogják elintézni. Sztrájkra nem kerül sor.

— **Csecsemővédelem debreceni módra.** Dr Merétey Sándor csecsemővédelemi propaganda előadásával kapcsolatban a „Debreceni Független Újság” f. hó 24-iki számaon megjelent „Csecsemővédelem debreceni módra” c. cikknek az Ébredők debreceni csoportjára vonatkozó része nem felel meg a valóságnak. Az irta ugyanis a nevezett újság, hogy az előadás csekély látogatottságának az volt az egyik oka, hogy az Ébredők debreceni csoportja az Uránia mozgóban tartandó előadás előtt egy félórával visszamondta a terem használatára már megadott engedélyt: a tény ezzel szemben az, hogy kb. 10 nappal az előadás dátuma előtt kérelem érkezett az Urániához a teremnek f. hó 24 vagy 25-iki napjára az előadás céljára való átengedése iránt; az Uránia vezetősége közölte a következő nap a bejelentést eszközölkkel, hogy a mozgó az „Elnémult harangok” hazafias darab tanuló előadás céljaira, hanem f. hó 22 ra szívesen rendezkezikre bocsátja. Ezt a bejelentők tudomásul vették, azonban semmiféle választ tovább nem adtak. Az előadást rendezők úgy látszik nem értesítettek erről és így érthető meg csak, hogy szombaton d. u. az előadás megtartása céljából megjelentek, amikor már lehetetlen volt a dolog változtatni. Az Uránia vezetősége azonban az ügy iránti szeretetből önként telefonon azonnal interveniált a Vignszínház mozgó igazgatóságánál, hogy az előadás ott megtartható legyen és ez meg is történt. Mindenesetre különös fajtája az az újságírói lelkiismeretességnek, amely a tények teljes ismerete nélkül a legrosszabb indulattal nyíltan inhumanusnak bélyegez meg egy egyesületet. — Az Éme csoport vezetősége

— **Sztura Lilike temelése.** Impozáns részvét mellett temették el a hirtelen elhunyt finom kedélyű K. Sztura Lilike bölcsészettan-hallgatót. A temetésen megjelentek a bölcsészettan-hallgatók teljes számban, azonkívül dr Láng Nándor, dr Pap Károly, dr Huss Richárd, dr Hankiss János egyetemi tanárok és a nagyszámú gyászolók. A temetési szertartást dr Lindenberger János prépost végezte fényes segédlettel a Szent Anna-utcai temető kápolnájában. A kántus gyászdalokat adott elő. A bölcsésznök nevében Sziklay Ilona bh. mondott utolsó Istenhozzátot, majd az egyetem nevében dr Tankó Béla beszélt gyönyörűen, meghatóan.

— **Szózat művészestélye** ápril 1-én esti 8 órakor. Belépőjegyek Csáthy, Springernél. Siessen jegyet biztosítani!

— **Jelenleg megszűnt részben elhalt anyakönyvezése.** A mozgósított fegyveres erőhöz tartozott vagy azt követett polgári egyének külföldön történt halál-éseit a kormányrendelet értelmében az elhalt közsegi illetősége szerinti anyakönyvbe kell bejegyezni. Ezen rendelkezés a régi Magyarország elszakított területeire immár nem alkalmazható. Minthogy a feleknek fontos érdeke, hogy katonai hozzátartozójuk halálesete anyakönyvbe legyen, a kir. belügyminiszter akként határozott, hogy abban az esetben, amikor külföldön elhalt katonai vagy mozgósított fegyveres erőt követett polgári egyen illetőségi közege jelenleg idegen állam-hatalom imperiuma alá tartozik, azonban a békeszerződést megelőzőleg Magyarország kiegészítő részét képezte, a haláleset anyakönyvezésére Budapest, IV. kerületi anyakönyvezetőséget fogja utasítani. A békeszerződésnek az állampolgárságra vonatkozó rendelkezése ezen kérdés eldöntésénél tekintetbe nem jöhet, mert az ezen alapon anyakönyvezendő egyének az elhalálozás idejében magyar állampolgárok voltak.

— **Cukorrépa** q-ként 400 koronáért kapható a Közgazdasági Bankban, Piac-u. 59.

F. hó 25-én délben a ref temetőben elvesztett egy fekete táská. Becsületes megtaláló 5000 korona jutalomban részesül. Az üres ridikülért is jutalom jár a katonai állomásparancsnokságnál.

— **A Hangyába** megérkeztek az összes északi-metországi gazdasági magvak. **Eckendorfi, Oberndorfi, Mamuth-óriás, cukorrépa, takarmány cukorrépa, ólomzárólt Lucerna, Lohere**, ugyszintén a legjobb Mauthner-féle konyhakerti és virágmagvak nagyban és kicsinyben kaphatók. **Forgalmi adót a Hangya nem számít.** Az összes magvakban és fűszerárakban a legolcsóbb beszerzési forrás a Hangya.

— **Dr Szöllőssy** nemibetegeknek rendezését megkezdte.

— **Wacha Róbert** fest, tisztit, mos. Simonffy-u. 55.

— „**Napsugár**“ vagyontörvényesre mindennemű használati és berendezési tárgyak, bútor, szőnyeg, kép, porcellán, üveg, ókszer, régiség, műtárgy, stb beadhatók folyó hó 31-ig bezárólag **Piac-utca 10. sz. I. emelet alatt.** Hivatalos óra délelőtt 9—2-ig. Telefon 10—10. Árverés ugyanott április 5-én és a következő napokon.

— **Husfűstölés** pontosan és kifogástalanul Zöldfa-utca 3. sz. alatt.

SZINHÁZ.

oo

Hajdu István hangversenye. Hajdu István gordonkaművész, akit közeli rokoni szálak fűznek Debrecenhez, április 8-án a Zenedében hangversenyt tart. A kiváló művész multkori hangversenyével osztatlan sikert aratott. Második hangversenyét nagy érdeklődés előzi meg.

Színházak és mozgószínházak közleményei:

P. Menichelli kitünőjátékával az **Ábránd és szerelem** című 5 felvonásos romantikus dráma ma uteljára az Apollóban 5. 7 és 9 órákor.

Kedden B) bérletben **A kék mazur** kerül színpadra. **Csüörtökön premier előadás lesz a Csokonai színházban.**

Franceska Bertini főszereplésével **Ohnet** György világhírű regénye **Lise Fleuron** holnap az Apollóban.

Jön! a Cirkusz King. Jön!

Az utcaseprő pompás amerikai vígjáték. Canouant, a pipogya, papucshős utcaseprőt elgázolja egy gróf kocsija, aztán kórházba kerül, majd egy dinamitgyárba, tudatára ébred férfias erejének, szerepet kezd játszani, mind feljebb hág a társadalmi létrán és végül a város vezető egyénisége lesz. A filmen levő feliratosokat harsogó nevetés fogja kísérrni.

A Cyklon sorstragédia egy elcábitott szegény vasuti ör leányának szomorú sorsát tárja elénk. Mindkét filmkolosszus egyszerre 2 órás előadásban mutatja az **Uránia** keddi és szerdai műsorán. Rendes helyararak. Utalvány érvényes előadások 5, 7, 9-kor.

SPORT

oo

Kisvárdai Testező Egyesület—Nyiregyházi TVE 2 : 1. Az utolsó helyen álló Kisvárdaiak két értékes pontot szereztek. Győzelmük folytán a tavaszi bajnoksapat, a DVSC került az utolsó helyre.

DTE—DKASE 0 : 0. (Nagyerdei pálya, 2000 néző. **Biró Káldy Zsigmond**.) A DTE határozottan jobb volt s csupán balszerencséjének köszönheti, hogy nem mint győztes hagyta el a pályát, A DTE a KASE egy biztos goal helyzetet hibáz. Jó bíró volt Káldy.

DKASK II.—DTE II. 4 : 0. (Szövetségi díj. **Biró Kerekes Géza**.)

DMTK—Kisvárdai SE 5 : 2. (0 : 1) Mindkét csapat tréningje elején van. A kisvárdaiak feidőben teljesen kifultak s a DMTK könnyen éri el góljait, **Biró Hajdu Jenő**

Fővárosi eredmények. MTK—TTC 2 : 0. FTC—UTE 2 : 2. MAC—VII. ker. 0 : 0. VAC—Vasas 0 : 0. Törökvis—KAC 3 : 1. III. ker. BTC 1 : 0 II. od osztály MAFC—Ekszerészek 1 : 1. BEAC—ETSE 1 : 1. 38 FC—Urak 1 : 1. BAK—UTSE 3 : 1.

Debrecen birkózó és boxoló bajnokságai. Jövő vasárnap rendezi a DME Debrecen város birkózó és leütéses boxoló bajnokságait a Bika szálló disztermében. A verseny a maga igazi nagy méreteiben csak most kezd kialakulni. Az MBOSz központja ugyanis értesítette a kerületet, hogy Stockholmot megjárt birkózóinkat föltétlenül indítja a versenyen. Így alkalma lesz a közönségnek Radvány, Pongrácz, Breznosch, dr Varga, Endrédi, Ruzicska stb. pompás munkájában gyönyörködni. Elsőrendű élvezetet fog szerezni a leütéses boxbajnokság is és valószínű, hogy a közönség amerikaiasan fog kerülni a férfias sportért.

Tenniszesezők figyelmébe! A Debreceni Torna Egyesület nagyerdei sporttelepén (honvédtiszti tennisz mellett) több tennispályát fog építtetni, melyek egy része társaságoknak fog bérbeadni, másrésze pedig adadni, másrésze pedig az egyesület tenniszesező tagjai rendelkezésére fog állani. Tekintettel a felvehető jáékosok korlátozott számára, az egyesület vezetősége ezuton kéri fel azokat, a DTE pályáin kívának játszani, illetőleg pályát bérelni, ebbéli óhajukat f. hó 28-án délután 5—6 óra között dr Sajó László egyesületi titkárnál (Deák Ferenc-u. 6. sz. I. e.) bejelenteni sziveskedjenek.

A DTE footballtréningjeit e héten szerdan és szombaton tartja.

A tőzsde Magyar korona : 58.

Budapesti zárlat

Magyar hitel 1950, Osztrák hitel 760 Angol-Magyar 800, Leszámitoló bank 855 Magyar—Olasz 801, Jelz hitelbank 250, Hazai bank 605, Salgó 69—, Rimamurányi 2370, Közúti 905, Déli vasút 1600, Államvasút 5500, Keresk. bank 6950, Általános takaréki 1150, Pesti hazai 24750, Borsodmiskolci 8500, Concordia 2275, Budapesti gőz. 5925, Gizella 2380, Hungária 2500, Viktória 7900, Beocsini 7075, Kohó 6850, Általános közszén 12825, Urikányi 7025, Adria 7600, Atlantic 2675, Levante 7575, Trust 2100, Gans-Danubius 40700, Ganz villamos 7175, Lipták 505, Magy. acél 2750, Schlick 1010, Wörner 570, Brassói 4350, Izzó 5725, Spódium 2675, Hazai faterm. 1875, Klótid 3440 Erdő 785, Nasici 20800, Neuschl. Licht. 495, Orsz. fa 1075, Telefon 4400.

Valuták

Napoleon 3380—3420, Angol font 3060 4000, Dollár 890—900, Francia frank 3150—3200, Márka 270—280, Lira 4500—550, Osztrák kor. 11.25—12.25 Rubel 4350—4450, Lei 638—648, Szokol 1590 610, Svájci frank 17300—17425, Korona dinár 1020—50, Lengyel marka 19 50.

Devizák

Amsterdam 335—45, Koppenhága 187.00—192.00, Krisztiania 153.00 158.00, London 3930—3970, Berlin 265.00—275.00, Miláno 4550—4600, Páris 8075—8125, Prága 1595.00—1605.00, Stockholm 230.00—237.—, Svájc 174.50—175.50, Bécs 11.25—12.25, Zágráb 257.50—267.50, Newyork 895.00—905.00, Varsó 19.75—20.75.

Zürichi zárlat

Berlin 155.00 Holland 194.00, Newyork 514, London 2255, Páris 4655, Miláno 2625, Brüsszel —, Prága 925.00, Budapest 58, Zágráb 160.00, Bukarest —, Varsó 13, Bécs 7.00, Osztrák lebelyegzett 7—

Terménytőzsde.

Hivatalos árak : Buza tiszavidéki 2800—

2840, fehérmegyei 2775—2820 pestmegyei 2775—2820, rozs 2060—2025, takarmány árpa 2000—2075, sörárpa 2100 200, köles 2250—2350, zab 2175—2410, tengeri 2400—450, repace 39—41, Korpa 1470—1490.

Kövény és Altmann

szücsmesterek, Debrecen, Piac 42.

Pannónia szálló udvar.

Mindenféle szücs munkákat szakszerűen készít a legutóbbi divat szerint. Ugyanott kész munkák kaphatók. Megrendeléseket pontosan eszközöl. Vadbőröket veszünk és kikészítünk.

Só eladás

A pénzügyminiszter ur folyó évi 29308—1922. sz. rendelete alapján figyelemzeterem a hatósági sóárussítással foglalkozó nagy és kiskereskedőket, hogy a közlelmezési ügyosztálytól kért sőtulványra beszerzett hatósági söt vidéki kereskedőknek, általában vidéki viszonteladók-nak és vidéki lakosoknak el nem adhatják.

Debrecen, 1922 márc. 27.

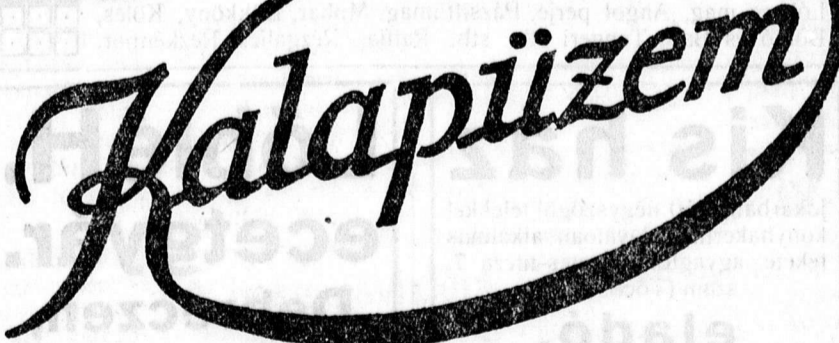
A polgármester helyett : ZÖLD tb. tanácsnok.

Hirdetés

A Baldácsy-alapítvány a szolnok-megyei Kötelek község határában fekvő, összesen 1454 kataszteri hold és a dévaványai 1430 kataszteri hold kiterjedésű földbirtokát 1922 okt. 1-től számított 12 évre mezőgazdasági művelésre ajánlati versenytárgyalás útján külön-külön haszonbérbe adja. A haszonbérleti kivonatos feltételeket kívánatra Dr Szabó József alapítványi ügyvivő (Budapest, IX. Lónyay-utca 9.) 30. koronáért megküldi s ugyanott április 25-ig adandók be a haszonbéri ajánlatok.

60 szebbnél-szebb szalmakalap modell választékkal vezet a PIAC-UTCA

9. sz.

Női- és férfikalapok szakszerű átfarmálása.

Tanuló leányok

fizetéssel felvétetnek lakunk kiadóhivatalában. Jelentkezni lehet Piac-u. 59. d. e. 8—12, d. u. 2—6.

Dollárt,

Simon Bankiroda DEBRECEN, Kossuth-u. 11. Idegen kifizetések legolcsóbban. T. 903.

Nagyerdő alatt

Simonyi-úti villamos megállónál 762 négyszögöl kitünő szőlő, egy szép szoba konyha verendával azonnali átvételre eladó, Dezső László irodája Szent Anna-utca 6.

Férfi- fiu, és gyermekruhát

tartós és divatos kivitelben nagy választékban a legolcsóbban vásárolhat

Gerő Ernőnél

Debrecen, Piac-utca 69. sz. alatt

(Közvetlen az Ullmann fűszerüzlete mellett.) :: **A cégre tessék ügyelni!**

Fehérváronnóci 495 korona

NÉZZEMEG

saját érdekében olcsó cipőárait az iparkamara oo épületében a törvényszékkel szemben oo

Kovács Vilmos

Kereskedőknek árendemény. Női egész sevrő és bokszipő 885 K

Gyermek egész cipő 260 korona

IRÓASZTALOK

teljes irodaberendezések

angol klub és fakeretes
börgarnitúrák, új és használtak
alkalmi árban, díjtalan csomagolás

Lányi-nál, Budapest,
V., Lipót-körút 26. sz. udvarban

Olcsó és izléses

ruhák, kosztümök, kabátok készülnek
az. Komlóssy Imréné varrodájában
Faragó-utca 7. szám.
Tanuló leány felvétetik.

INGYEN KAPJA A

Szózatot,

ha a művészestélyre
előfizetési jegyet vált.
Jegyelővétel: Hirlapterjesztő Vállalat,
Varga-utca 1. sz. alatt

Aranyért, Ezüstért
budapesti magas árakat fizetek

Kramer Simonffy
Királyi-utca 17.

Könyvkötéseket

bőrtárczák javítását
jutányosan készíti
Szenpétery Miklós
könyvkötő, Arany János-u. 36.

Irodista nő,

ki üzletben alkalmazásba volt, felvétetik.
Csakis gyakorlatlalt bírók küldjék
be ajánlataikat a kiadóhivataltba „Irodista nő” jellegre

Pénztárblok

8-féle jelzéssel
kapható lapunk
nyomdájában
Piacz-utca 59.

Arany esipke fa és üveg-gyöngy

zsett és különféle kézimunka újdonságok
áruháza
ELSŐ DEBRECENI
Kézimunka és Műhímző
Iparvállalat, SZÉCHENYI-UTCA 1. SZÁM.

A fényképarákat nem emelem,

míg az anyagkészlet tart. — Ajánlatos
tehát a husvéti fényképszükségletet
mielőbb fedezni
BURG „ADRIA” műtermében
Szent Anna-utca 5. szám alatt.

Apró hirdetések

Széchenyi

gőz- és kádfürdő (volt Tegledi) nagyállomással szemben, állandóan nyitva.

Debreczeni Gazdák Bankja részvénytársaság, Kossuth-utca mint a Budapesti Magyar Olasz Bank részvénytársaság affiliált intézete kölcsönöket folyósít házakra, földekre és értékpapírokra. Betéteket elfogad, a betétek után magas kamatot ad. Értékpapírokat és idegen pénzeket vásárol és elad. Külföldi kifizetéseket és megbízásokat elfogad. — Külföldre és megszállott területre szóló átutalásokat gyorsan eszközöl. Elfogad értékeket megőrzés céljából és bérbeadás (safe deposit) páncélrekeszeket. Takarékpénztár és bankügyletek minden ágazatával foglalkozik. Feleknek minden pénzügyi műveletnél rendelkezésére áll.

Eladó

a Veres-utca 22. sz. ház és a Piac-dűltben 9 hold föld tanyaépülettel

Tok-ji

hegyen 1000 négyszögöl szőlőföld eladó. Értekezhetni Péterfia-u. 4. üzlet.

Teljes ellátást

keres garzon uri ember jobb családnál esetleg magános nőnél. Cim a kiadó.

Bélyeggyár és vesőintézet

PAULÓ I.
Batthyányi-utca 22.
Telefon 1365.

Eladó

villamos megálló mellett 4 hold föld két szobás lakással, 1 hold kintinő szőlővel, az egész drótkerítéssel körülvéve. Értekezhetni Gazdák Bankja, Kossuth-utca

Házok, ebédok,

konyha berendezések mindenféle buta ok legolcsóbban beszerezhető vidékre ingyen csemagolás Simonffy-utca 2—c) butorizlet.

Házi kisasszony

vagy házvezető, ki főzésben, baromfinvelésben jártas, felvétetik özv. Dessewffy-nél Nyirábrányban.

Hímzés

és mindennemű női fehérnemű varrás jutányosan elvállaltatik Erzsébet-utca 79. szám.

Házok,

ebédok minden kivételben olcsón beszerezhető Piac 83. sz. az udvarban.

Eladó

teljes természetben levő 1 és 2 hold szőlő föld házzal, ház-helyek telkek, szántóföldek, 5 holdas, 7 holdas, és 8 holdas a város alatt. Gazdák Bankja Kossuth-utca 17. szám.

Elcserelném

jókarban lévő hintómat hajtókocsira. Értekezhetni a Vilmos lakanyában.

Forgács István

mdórás
Bádoga s-u.

Butorizot

szobát keres egy magános uri ember lehetőleg a Fő-térhez közel, takarítással. Cim a kiadóban.

Hadirokkant

kis kőműves mester tavaszi munkát, javításokat átalakításokat és építeltoldásokat végez jutányosan és pontosan. — Kéri pártfogását a debreczeni és vidéki házigazdáknak. Márton Lajos kis kőműves mester Homok-utca 42.

Vasabroncs

kisebb vagy nagyobb mennyiségben kapható Piacz-utca 59 sz.

Tej

Debreczeni Tudományegyetemi klinikák részére szülésgés tejmennyiség szállítása iránt a klinikai gondnoki hivatalnál ajánlat tehető. Megyevezetés szóbeli tárgyalás után történik. — Csak közvetlen termelők tegyenek ajánlatot.

Közép iskolai

tanár tanítványokat vállal. Maróthy u. 33. d. u. 2—4.

Eladó

egy ülő-fekvő gyermekkocsi Megtekinthető Deák Ferenc 20. II. ik ajtó.

Kiadó

konyhakertésznek 3 hold jó fekete föld házzal. Értekezhetni Gazdák Bankja, Kossuth-utca 17.

RUN JOZSEF

kés- és műszerműves
Debrecen Széchenyi-u. 1

Husvétitajások, csokoládé nyulak, csaranyok a legszebb kivitelben kaphatók
BÓDOGH LASZLÓ
cukrásznál Piac-u. 9. sz. Bika mellett.
Husvétidiszortia, Fagyalt, Parfie, megrendeléseket elfogadok
Reggeli és uzsonna kávé tejszinhabbal és tejszinhabos gesztenye pire állandóan kaphatók.

MAGVAK.

Gazdasági, konyhakerti és virágmagvak nagyban és kicsinyben

KONTSEK GÉZA

Debreczen, Kossuth-utca.

KAPHÁTÓK: Takarmányrépa magvak, Arankamentes Lucerna és Lóhere mag, Angol perje, Pázsitfűmag, Muhar, Bükköny, Köles, Borsó és Bab, Tengeri stb. stb. Raffia, Rézgálic, Rézkénpor.

Kis ház

jókarban, 950 négyszögöl telekkel konyhakertnek kiválóan alkalmas fekete agyagföld Nemes-utca 7. szám (Tócs kert.)

eladó.

Értekezhetni a „HAJDUFÖLD” szerkesztőségében délután 6 órakor Piacz-utca 59. szám alatt.

LöbléH. ecetgyár.

Debreczen,
Szalkai-utca 5. sz.
Vegy tisztá szeszecet gyártása

Pipere szappanok valamint Parfümök minden illatban, Fertőtlenítő szerek stb. a legolcsóbban szerezhető be a **Korzó Drogueriában** Piacz-utca 42. TELEFON 14 80

Olaj és vizmentes

munkás ruhák kaphatók
SZABÓ JÁNOS

térfti szabónál. Üzlet ref. püspöki palotában a nagytemplommal szemben.

Neuschlosz-Lichtig

Repülőgépgyár és Faipar R.-T. Budapest—Albertfalva—Pestszentlőrinc összes gyártmányainak vezérképviselete kizárólag

Ráhrmer Sándornál
Debreczen, Piacz-u. 43.

Olesó árak! Figyelmes ki zolgálás!
Telefon 962.

Ugyanott a legjobb gyártmányú mezőgazdasági gépek és gazdasági eszközök

ugymint: könnyű egyes- és ket-tős „Kék”, amerikai rendszerű ló-kapák, szénagyújtók, boronák stb. nagy választékban olcsón kaphatók.

Gyulay Mihály

Kocsigyártó. Hatvan-u. 34.

Uj és ócska kocsik.

Elvállal:

minden e szakmában való munkát, új és ócska kocsik javítását jutányos árban elfogad.

Nemesített gyümölcsfák

nagy választékban

Alma,
Körte,
Barack,
Szilva,
Cseresznye,
Meggy,
Birs kaphatók.

Diszfák, díszbokrok, fenyőfák megrendelhetőek. Kertek és sírok átalakítását elvállalom.

Simkovits Sándor

mikertész

Széchenyi kert, Erős Lajos-u. 5.

Dollárt, Leit

és mindenféle idegen pénz a legdrágábban vesz
Kaczander bankiroda
Hunyadi-u. 12. Telefon 7-54

Ruhafestést, vegyisztítást, gallérok és kszelők mosását és vasalását kifogástalannal és olcsón készítünk
„Kristály” utóda Batthyányi-u. 13 szám.

Lapkihordó asszonyok

felvétetek lapunk kiadóhivatalában Piac-u. 59.